

Zaterdag 25 mei 1918 – ochtendeditie

Belgisch Kongo, Frankrijk en Engeland.

Lyon, 24 mei. Uit Havre wordt gemeld: De Duitse pers wil volstrekt hebben, dat Belgisch Kongo aan Engeland gegeven is als onderpand van de voorschotten, die de entente aan België gedaan heeft. De Belgische regering heeft die fabel herhaaldelijk tegengesproken. Thans grijpen de Duitse bladen het Belgisch-Engelse traktaat van 3 februari 1915 betreffende de grens van het district Oeganda aan en zeggen, dat België Oeganda aan Frankrijk en Engeland heeft moeten uitleveren als onderpand voor leningen. Het ministerie van koloniën heeft naar aanleiding hiervan verklaard, dat er in Belgisch Kongo nooit een district Oeganda geweest is. Wat het traktaat van 3 februari betreft, daarvan is de strekking als volgt: Afgevaardigden van Duitsland, Engeland en België, in het begin van 1910 te Brussel bijeen om de tussen de drie mogendheden in Afrika hangende grensgeschillen te beslechten, waren het de 14^e mei van dat jaar eens geworden over drie ontwerpen van overeenkomsten, die aan hun regeringen overgelegd zouden worden. Het Duits-Belgische ontwerp werd de 11^e augustus tot definitieve overeenkomst gemaakt. Het Belgisch-Engelse ontwerp laat een sector van de grens tussen Oeganda en Kongo ter nadere beslissing over aan bijzondere commissarissen, die ter plaatse gezonden zouden worden. Het traktaat van 8 februari 1915 waarop toespeling is gemaakt in het Lagerhuis is eenvoudig de formele conventie, die het ontwerp van 14 mei 1910 en het werk der bijzondere commissarissen betreffende de zuidelijkste sector van de Engels-Belgische grens heeft goedgekeurd. Het bevat ook een artikel, dat de kwestie van de oude enclave Mahagi regelt. België heeft in volledige soevereiniteit het gebied verkregen, dat vroeger aan koning Leopold II en zijn opvolgers was verpacht. De grenzen ervan zijn vastgesteld. De overeenkomst van 3 februari bevat geen enkele andere beschikking.

Het Wolff-bureau spreekt het Britse bericht tegen, volgens hetwelk Engelse vliegers bij Zeebrugge een Duitse torpedojager tot zinken zouden hebben gebracht.

Zaterdag 25 mei 1918 – avondeditie

De Nederlandse kolonie te Antwerpen.

Omtrent de Nederlandse kolonie te Antwerpen wordt het volgende medegedeeld:

Het is wel opmerkelijk, dat de oorlog ook zijn invloed heeft doen gelden op het leven in onze Nederlandse kolonie. Vastgesteld mag worden, dat er meer saamenhorigheid is gekomen onder haar leden en dat zich uit vroeger elkaar geheel vreemde mensen lichamen hebben gevormd, welke sedert geruime tijd werkzaam zijn in het belang van onze landgenoten.

Van deze lichamen moet in het bijzonder genoemd worden het Nederlands steuncomité, dat aan behoeftige Nederlanders financiële steun verschaft, voor zover het in zijn macht is, levensmiddelen verzorgt en kort geleden ook de sanitaire zorg heeft ter hand genomen; speciaal wat de reinheid betreft.

Aangestipt kan nog worden, dat gedurende de oorlog de Hollandse club opnieuw is georganiseerd, terwijl de voor de oorlog opgerichte Wilhelminavereniging en Wilhelminafonds eveneens tekenen van leven beginnen te geven.

Bovengenoemde lichamen genieten alle krachtige steun van het Nederlands consulaat, in het bijzonder van de consul-generaal, de heer J. A. Van den Bergh.

Doch niet alleen voor het heden, er zijn zelfs tekens, dat men zich gaat bezighouden met de toekomst van de kolonie.

Op 8 april jl. trad in de Hollandse club de heer B. Wijnperle als spreker op, met het onderwerp "De Nederlandse kolonie te Antwerpen en haar toekomst". Een aandachtig gehoor, waaronder de consul-generaal, de vice-consul, en alle vooraanstaanden in de Nederlandse kolonie, volgden de spreker, welke zijn rede bouwde op ondervindingen vóór en gedurende de oorlog opgedaan. Spreker wees er op, hoe weinig samenhang en nationaliteitsgevoel er voor de oorlog bestond in de uit meer dan 20.000 zielen bestaande kolonie en meende met vreugde te mogen opmerken, dat er in de laatste jaren een gelukkige kentering gekomen was. Wel was hij van oordeel, dat tal van Nederlanders waren aangelokt door de gelegenheid tot het krijgen van financiële steun of van meer en goedkope levensmiddelen, personen, die misschien na de oorlog de kolonie weer de rug zullen toekeren. Onbetwistbaar is het echter, dat de grootste massa zich in de toekomst meer Nederlander zal voelen dan in het verleden. Spreker hield zich in het bijzonder bezig met het onderwijs aan Nederlandse kinderen. Het inrichten van scholen uitsluitend voor die kinderen kon, om verschillende redenen, zijn goedkeuring niet wegdragen. Waar hij evenwel met klem op aandrong, was het verstrekken van onderwijs in vaderlandse geschiedenis en aardrijkskunde van Nederland en zijn koloniën. Spreker vond het jammer, dat kinderen, die door wet en geboorte van Nederlandse nationaliteit zijn, verstoken zouden blijven van de heerlijke zedenlessen, opgesloten in de geschiedenis van Nederlands. Om liefde voor het vaderland te kweken is het beslist nodig het onderwijs in bovengenoemde leervakken met alle mogelijke middelen aan te wakkeren. Dat er zoveel jongelieden zijn, die weinig lust voelen om, wanneer de tijd daarvoor gekomen is, hun

dienstplicht in het vaderland te gaan vervullen, weet spreker vooral aan gemis aan kennis van land en volk.

Vervolgens wees spreker op de onwetendheid der massa wat betreft de Nederlandse wettelijke bepalingen, geldend voor in het buitenland woonachtige Nederlanders. Hierin moet op de vlugste en meest doeltreffende wijze verandering gebracht worden.

Na de pauze kwam spreker tot de middelen, welke volgens hem het beste waren ter bereiking van het gestelde doel en pleitte in de eerste plaats voor het uitgeven van een Nederlandse krant of tijdschrift, waarin o.a. steeds kon gewezen worden op alles wat een Nederlander, in het buitenland woonachtig, dient te weten, en welke krant volgens hem verder moest bijdragen bevatten tot de kennis van Nederland en zijn koloniën, artikelen, gewijd aan daden van Nederlands grote mannen uit het verleden en het heden en, zo nodig, artikelen ter bestrijding van de in het buitenland nog altijd heersende vooroordelen en verkeerde denkwijzen omtrent ons land en volk. Dat vooroordelen helaas nog bestaan, toonde spreker met enkele voorbeelden aan.

Maar het was ook dringend nodig, dat er een plaats kwam, waar de Hollanders elkaar konden vinden, waar ze boeken konden lezen die hen Nederland zouden leren kennen, waar ze cursussen konden volgen in geschiedenis en aardrijkskunde, een plaats waar sprekers tot hen het woord konden voeren, waar een bureau zou gevestigd zijn om hen in te lichten over zaken van allerlei aard, maar bovenal een plaats waar iedere Hollander zich thuis zouden voelen, en zulke plaats was, volgens spreker, een ... Nederlands tehuis. En spreker eindigde met een krachtige opwekking tot alle aanwezigen tot bereiking van dit mooie doel.

De voorzitter van de Hollandse club, de heer D. H. J. Van Maanen, dankte de spreker, waarbij hij wees op de luide bijval, diens rede ten deel gevallen en hij deelde mede, dat er een afzonderlijke avond zou aangewezen worden voor debat of om met de inleider van gedachten te wisselen.

De consul-generaal heeft zijn voornemen te kennen gegeven het debat te openen.

Op 30 april jongstleden had de jaarlijkse algemene vergadering van het Nederlandse steuncomité plaats, ten huize van de erevoorzitter, consul-generaal J. A. Van den Bergh. De voorzitter, de heer L. H. Smeding, gaf allereerst het woord aan de consul, die in welgekozen woorden de verjaardag van ons geliefd koningskind herdacht, daarbij de beste wensen uitsprekend voor Oranje en het vaderland. Daarna deelde de voorzitter mede, dat een gift van f 30.000 was ingekomen van de koningin, bestemd voor behoeftige Nederlanders in België, waarvan Antwerpen f 9000 zou ontvangen. Onnodig te melden, dat de mededeling luid werd toegejuicht.

Vervolgens las de secretaris, de heer M. Blaaubeen, het jaarverslag voor, waarin de lotgevallen van het comité werden geschetst, waarna de penningmeester, de heer B. Wijnperle, het financieel verslag uitbracht, waaruit bleek dat in het afgelopen jaar het koninklijk nationaal steuncomité was verder gegaan krachtdadige steun te verlenen, waarvoor een woord van bijzondere dank werd geuit. Dankbaar werd herinnerd aan een gift van de consul-generaal, ter gelegenheid van zijn 25-jarige echtvereniging. Onder de uitgaven, welke 98.536,81 F bedroegen, zijn begrepen de bedragen voor geregelde financiële steun, bijzondere steun, reisgeld van naar Nederland vertrokken behoeftigen, voor brandstoffen, geneeskundige behandeling, enz. Het bestuur, dat volgens de statuten moest aftreden, werd, op voorstel van de erevoorzitter, in

zijn geheel herkozen. Na bespreking van verschillende voorstellen, werd de vergadering gesloten en bleven de aanwezigen nog enige tijd gezellig bijeen.

Diezelfde avond had er in de Hollandse club, ter gelegenheid van de verjaardag van prinses Juliana, een gezellige bijeenkomst plaats. Alle leden met hun familie waren aanwezig.

De consul-generaal der Nederlanden herdacht met enkele woorden dit voor Nederland zo heuglijke feest en wijdde enige gevoelvolle woorden aan het vaderland.

Een lang leve prinses Juliana en het zingen der volksliederen "In naam van Oranje doe open de poort" en een "Piet Hein" bleven daarbij niet uit.

Berlijn, 25 mei. Officieel: de gevechtsactie van de artillerie aan weerskanten bleef de hele dag bij storm en regen binnen matige perken in verband met nachtelijke gedeeltelijke aanvallen van de vijand ten noordwesten van Kimmel en ten noorden en ten westen van Albert groeide zij tijdelijk tot grote sterkte. De vijandelijke aanvallen werden overal met verliezen gebroken.

Londen, 24 mei. Officieel bericht: De lange periode van mooi weer is de 23^e dezer om ongeveer 11 uur 's ochtends geëindigd. Vóór dat uur hadden onze vliegtuigen ongeveer 8 ton bommen geworpen op de vliegekampen in de buurt van Doornik, die gebruikt werden voor de 's nachts vliegende machines van de vijand, en op kampementen van de vijand. Er zijn drie Duitse machines in de luchtgevechten neergelegd, twee andere stuurloos omlaag gejaagd. Er worden drie van onze machines vermist.